

NEMAINĪGIE JAUTĀJUMI...LATVIJAS TĒMA

- Psihosociālais darbs ar pusaudžiem-tukšais laukums
- Nav jaunatnes darbinieki kā profesija, t.sk. nav attīstīts ielu sociālais darbs ar jauniešiem
- Trūkst kadri efektīvam darbam ar “grūtajiem” pusaudžiem
- Trūkst inovatīvas pieejas un oriģinālas programmas

BET

- “Grūto” pusaudžu skaits paliek arvien lielāks...

INICIATĪVU PIEMĒRI LATVIJĀ

- Bērnu un jaunatnes centri, dienas centri pašvaldībās
- Jaunatnes organizāciju darbība
- Viļņveidīgas NVO vai uzņēmēju iniciatīvas (pārsvarā projektu realizētas un īslaicīgas)

Labi sanāk iesaistīt pusaudžus un jauniešus, kas paši vēlas, bet ko darīt ar tiem, kas nevēlas?

2017.12.14.

KO DARĪT??!

- ▲ Veidot aktīvu dialogu ar jauniešiem /kas ir viņu vajadzības?
- ▲ Veidot aktīvu dialogu ar pašvaldībām veidojot kopīgas iniciatīvas
- ▲ Iedrošināties radīt un eksperimentēt

2017.12.14.

PROGRAMMAS VEIDOŠANA SĀKAS AR SKICI...DARBOJOTIES KOPĀ TĀ PĀRTOP PAR MĀKSLAS DARBU

2017.12.14

ĀRVALSTU PIEREDZE ROGRAMMU VEIDOŠANĀ

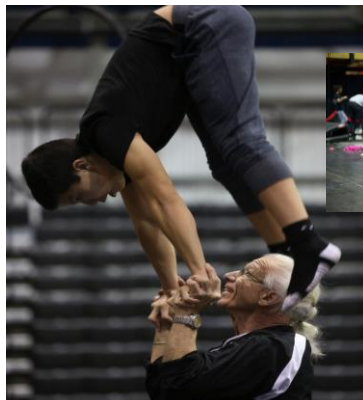

Radīšana kā rehabilitācijas process/ **Pārsteidzoša vieta**© Parks Berlīnē. Resursi- kokmateriāli, lāpsta, āmurs, lūžņi, zāģi, naglas un koks u.c. Bērni var vīt grozus, izgatavot māla keramiku, to apdedzināt krāsnī, veidot kalēja darbnīcu. Rehabilitācijas filozofija-izjust četras Aristoteļa substances - zemi, gaisu, ūdeni un uguni. Te ir truši, jūrascūciņas, dārzi, un vecāki bērni var darboties velosipēdu nomas veikalā. Veidot no dažādām rezerves daļām velosipēdus.

2017.12.14

IELU CIRKS ASV

2017.12.14

LABĀS PRAKSES PIEMĒRI RĪGĀ

Uzvedības korekcijas programmas no 2016.gada:

- “Palēciens” un “DARI” (15 pusaudži/jaunieši vecumā no 13-18 gadiem un viņu atbalsta/piesaistes personas).

No 2017. gada:

Pusaudžu atbalsta programma “Pārinieks” (10-14 gadiem/ 30 pusaudži/30 ģimenes)

2017.12.14

SASKARSMES VEICINĀŠANAS PROGRAMMA PUSAUDŽIEM «DARI»

Programmas ilgums : 8 mēneši

Programmas mērķis - nodrošināt pusaudžiem / jauniešiem ar uzvedības un saskarsmes grūtībām un viņa piesaistes personām psihosociālu atbalstu, lai **mazinātu uzvedības un saskarsmes grūtības** un to izraisītās sekas.

Pieredzes ilgums: 2 grupas no 2016. gada oktobra

PUSAUDŽU/JAUNIEŠU ATLASĒS NOSACĪJUMI

- **skolas kavējumu epizodes un motivācijas mācībām trūkums** (nepilda mājas darbus, vājas sekmes (periodiska nesekmība vai neattestēti mācību priekšmeti),
- **saskarsmes grūtības ar vienaudžiem un/vai autoritātēm** (strīdi un/vai kautiņi ar klasesbiedriem, rupja un/vai izaicinoša izturēšanās pret pieaugušajiem-skolotājiem, palidzošajiem speciālistiem, vecākiem),
- **emocionāla labilitāte** (vāja paškontrolē, spējas emocionālas reakcijas,impulsīva rīcība, emociju izreaģēšana darbībā),
- **Sociālajā anamnēzē emocionālas vai fiziskas vardarbības pieredze,**
- **Pazemināta motivācija** (stabilu interešu un mērķa trūkums),
- **Pusaudzīm ir vismaz viena atbalsta/ piesaistes persona,** kura ir motivēta un spēj sadarboties ar programmas speciālistiem un kurai nav ar atkarības (regulāra alkohola un narkotisko vielu lietošana, datoratkarība, azartspēļu atkarība).

2017.12.14

PAMATFILOZOFIJA-RESILIENCE JEB DŽIVESSPĒKA PIEEJA

Resilience- personības dzīvesspēks, spēja tikt galā ar traumu. Ļauj traumu pārvērst par pakāpienu, uz kura pakāpties, lai tiktu pāri . Pieveca ļauj ieraudzīt savus spēka punktus, kas radušies citādi paskatoties uz traumu.

2017.12.14

POZITĪVĀ DOMĀŠANA, LĪDZVĒRTĪBA UN PIEŅEMŠANA KĀ RESILIENCES PAMATS

2017.12.14

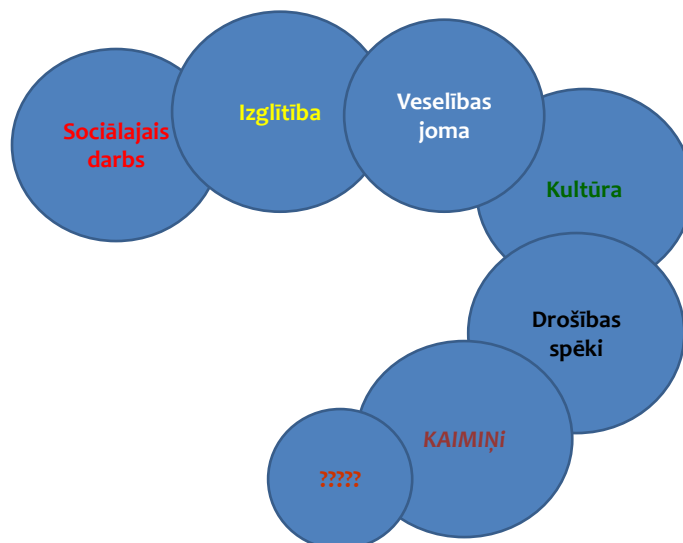
DARBS AR TRAUMU

Dzīvesspēka resurss ir visiem neatkarīgi no traumas dziļuma. Mūsu uzdevums to aktivizēt.« Trauma neesmu es pats, bet tas, ko es esmu pieredzējis. Pieredze dara mani bagātāku, tā ir iespēja man palīdzēt otram». Man vairs nav smagi, bet es spēju brīvi lidot!

KĀ TO PANĀKT??!

2017.12.14

KOPIENAS PIEEJAS PRINCIPS

PROGRAMMAS KOMANDA

- 2 Sociālie darbinieki
 - Psihologs
 - 2 interaktīvās saskarsmes nodarbību vadītāji
 - 3 interešu grupu vadītāji
 - 2 praktisko izbraukuma darbnīcu instruktori
 - 8 mentori,
 - 4 brīvprātīgie jauniešu līderi- mentoru palīgi, veido saturošo vidi grupu darbos no DARI1
 - Supervizors
- Personāls (13), t. sk. 4 sievietes

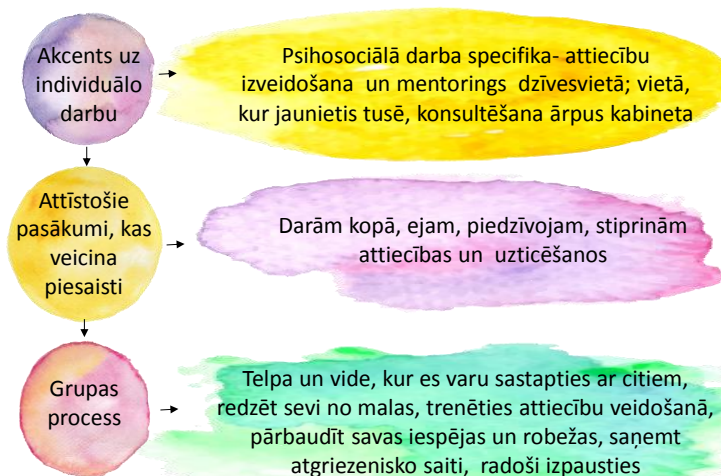
PROGRAMMAS KOMANDA

- 2 Sociālie darbinieki
- Psihologs
- 2 interaktīvās saskarsmes nodarbību vadītāji
- 3 interešu grupu vadītāji
- 2 praktisko izbraukuma darbnīcu instruktori
- 8 mentori,
- 4 brīvprātīgie jauniešu līderi- mentoru palīgi, veido saturošo vidi grupu darbos no DARI1
- Supervizors

Personāls (13), sievietes (4)

PROGRAMMAS STRUKTŪRA

ATLASE UN MOTIVĒŠANA SADARBĪBAI (1-2 MĒN.)

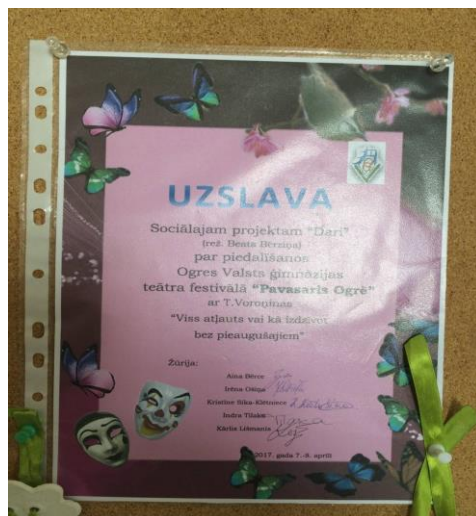
2017.12.14.

SADARBĪBAS VEICINĀŠANA, PIRMIE RADOŠĀS PAŠIZPAUSMES MĒĢINĀJUMI (3-5 MĒN.)

2017

POZITĪVAS PAŠCIENAS UN RESURSU STIPRINĀŠANA (6-7 MĒN.)

2017.12.14.

DOŠANĀS UZ KOPĪGU MĒRĶI/IZMAIŅU NOSTIPRINĀŠANA (8.MĒN.)

2017.12.14.

PILOTPROJEKTA PIEREDZE DARI 1

- Programma ir kopīga radīšana/ skice transformējas par gleznu laika gaitā, katrai grupai gelzna ir atšķirīga
- Programmas saturs daudzveidība nav primārais rehabilitācijas procesa rādītājs, **primārais rādītājs ir piesaiste**; iespēju dažādība piesaistes veidošanā ir bonuss
- Svarīgs ir resursu centra princips (izvēles iespējas, personāla daudzveidība utt.)
- Rehabilitācijas procesā ir svarīga individuālā pieeja veidojot soļu principu, kas nodrošina individuāla procesa dinamikas struktūru.

2017.12.14

SOĻU PROGRAMMA PA MĒNEŠIEM

- 1.solis Pieņemoša vide
- 2.solis Pāri nedarišana , drošas attiecības
- 3.solis Vajadzības-jūtas-refleksija-pieņemšana
- 4.solis Piedzīvošana un citas pieredzes piesavināšana
- 5.solis Jēgas apzināšanās
- 6.solis Prasmes un resursi
- 7.solis Došana tālāk-apmaiņa un izaugsme

2017.12.14

PUSAUDŽA IESPĒJAS “DARI” JEB “DARI” IDENTITĀTE

- Iniciatīva, radošums un darīšana
- Spēja izteikties un piedalīties
- Klātbūtne, motivācijas un jēgas veidošanās (prieks un gandarījums par procesu un rezultātu)
- Attiecības ar komandu (veselīgas attiecības ar pieaugušajiem, iespēja pārvarēt bailes pieaugt)
- Attiecības ar vienaudžiem
- Personisko lēmumu pieņemšana (nebaidīšanās to darīt), patstāvības prasmju pilnveide
- Spēja konfliktēt un risināt konfliktus konstruktīvi, veicināta emocionālā inteliģence
- Personiskā autentiskuma apzināšanās (esmu kāds es esmu, runāju, ko jūtu)
- Spēja un “tiesības” ierosināt, realizēt, vadīt, organizēt.

2017.12.14.

PROGRAMMAS NOVĒRTĒŠANAI

Izmanto 360 grādu metodi (20 mērījumu skalas (0-10), kas sagrupētas 4 lielās grupās):

- Sociālās prasmes
- Motivācija
- Emocionālā noturība
- Paštēls

Novērtēšanu veic programmu uzsākot, programmas 4. mēnesī un programmas pēdējā mēnesī.

2017.12.14.

RESILIENCES PIEEJU IZMANTOT NOZĪMĒ

- Sagatavot speciālistus paplašinātam skatījumam uz cilvēku un dzīvi
- Izglītot pusaudžu piesaistes personas un speciālistus sadarbības institūcijās
- Attīstīt inovatīvas pieejas un kļūt par meklētājiem
- Veicināt kopienas iniciatīvas.

2017.12.14.

PROGRAMMAS PAKALPOJUMI

- Grupas saliedēšanas nometne (3 dienas), Ziemas treniņš (3 dienas), Pavasara nometne (5 dienas), noslēguma pasākums (3 dienas)
- Interaktīvās saskarsmes nodarbības (200 stundas / 100 nod. X 2 stundas)
- Interese grupas (100 stundas / 50 nod. X 2 st.)
- Praktiskās izbraukuma darbnīcas (90 stundas programmas laikā)
- Psihologa konsultācijas (90 stundas/ 5 uz pusaudzi un piesaistes personu)
- Sociālā darbinieka konsultācijas (450 stundas/ 30 uz pusaudzi un piesaistes personu)
- Speciālistu (psihoterapeita, narkologa, ginekologa, karjeras konsultanta, speciālā pedagoga u.c. konsultācijas pēc vajadzības) (60 stundas/ 4 uz pusaudzi un piesaistes personu)
- Mentoringu (600 stundas/ 40 uz pusaudzi)
- Starpinstitucionālo sadarbību (starpinstitucionālas tikšanās pakalpojuma sniegšanas laikā) (75 stundas/ 5 uz pusaudzi)
- Nodarbības pusaudžiem kopā ar vecāku (32 stundas/16 nod. x 3 stundas)
- Ekskursijas (2 programmas laikā pusaudžiem ar piesaistes personu)

2017.12.14.

PAKALPOJUMA STRUKTŪRA 1 PUSAUDZIM

- 4 saskarsmes nodarbību stundas nedēļā (otrdien (2), ceturtdien(2))
- 2 interešu grupu stundas nedēļā (sestdien) vai praktiskā izbraukuma darbnīca 2 reizes mēnesī;
- Katru otro nedēļu nodarbība kopā ar vecāku 2 stundas (trešdien)
- Sociālā darbinieka, psihologa u.c. speciālistu konsultācijas (biežums pēc nepieciešamības)
- Mentora pakalpojums (biežums pēc nepieciešamības)
- Starpinstitucionālā sadarbība (biežums pēc nepieciešamības)
- Nometnes un ekskursijas

DARI IZBRAUKUMA BĀZE SKULTES MUIŽA

SALIEDĒŠANAS NOMETNE

- Iepazīties gan ar dalībniekiem, gan visiem programmas darbiniekiem
- Iekļauties
- “Pagaršot” programmu
- Izvēlēties savu mentoru
- Dalīties mazajās interešu grupās pēc kopīgām interesēm

2017.12.14.

IESKATS SALIEDĒŠANAS NOMETNĒ DARI 2

2017.12.14.

MENTORA ATBALSTS

- Vērtību orientācijas un sociālo prasmju attīstīšana
- Veidota uz līdzvērtības, līdzdarbības un daudzveidību respektējošiem (draudzīgiem) principiem
- Sadarbības modelis: tavi mērķi, tavs plāns, kā es tev varu palīdzēt

2017.12.14

DALĪŠANĀS MAZAJĀS INTEREŠU GRUPĀS

DARI 1 vēstījumi kolāžu formā DARI 2 un pieredzes nodošana

2017.12.14

MAZO INTEREŠU GRUPU UZDEVUMS

- Veicināt atvērtību,
- Veidot saikni ar programmu radoši
- Veicināt pašrealizāciju attīstot intereses
- Veicināt pozitīvas pašuztveres veidošanos
- Izmēģināt savas spējas un iespējas

2017.12.14

DARI 1 SADARBĪBA AR DARI 2

- DARI tradīciju un pieredzes nodošana (4 DARI 1 līderi ir kā mentoru palīgi DARI 2),
- DARI abu grupu satikšanās radošajā interešu grupā veidojot kopīgu radošu projektu
- DARI 1 dalība Resiliences LĪDERSKOLĀ (8 pastāvīgie dalībnieki, 4 redzeslokā)

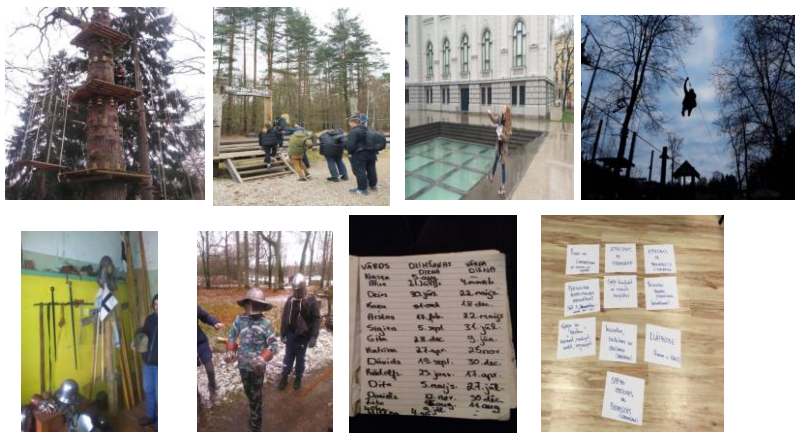
Nākotnes vīzija-DARI kā ilgtermiņa daudzpakāpju rehabilitācijas process

Programmas ilgums perspektīvā 8 mēneši+6 mēneši

2017.12.14

KADRI NO DARI 2 IKDIENAS DŽĪVES

2017.12.14

DARI –IESPĒJU IZPĒTES LABRATORIJA

- Nav nozīmes, ko mēs zinām-nozīme ir tikai tam, ko mēs izmantojam realitātē...
- Jo tikai to, ko mēs izmantojam realitātē, mēs zinām...

2017.12.14

**PALDIES
PAR UZMANĪBU!**

2017.12.14.